

Preventief en proactief toezicht

11 februari 2013

Verenigingen van toezichthouders schreven een brief aan het kabinet waarin ze om een visie op modern toezicht vragen. De inhoud is geheim. Wat zou erin moeten staan?

De Nederlandse Vereniging van Toezichthouders in Zorginstellingen heeft een geheime brief aan het kabinet geschreven. Samen met andere verenigingen van toezichthouders in onder meer het onderwijs en de woningbouw. De verenigingen roepen het kabinet op om met spoed een visie te ontwikkelen op de modernisering van het toezicht bij maatschappelijke organisaties, zo meldt **Zorgvisie op 30 januari 2013**. Zorgvisie citeert Marius Buiting, de directeur van de NVTZ: 'In het regeerakkoord is afgesproken dat het kabinet nadenkt over toezicht bij maatschappelijke instellingen. Wij willen graag samen met het kabinet aan de slag om een gezamenlijke richting te zoeken. We hebben de premier gevraagd om deze materie met spoed op te pakken'.

Welvaart en welzijn

Het regeerakkoord ligt natuurlijk op mijn nachtkastje en met gezwinde spoed ben ik het nagegaan en vond de volgende zin over deze materie op blz 10: 'Door de ordening en governance te verbeteren kunnen de belangrijke bijdragen die woningcorporaties, pensioenfondsen, zorginstellingen, scholen en *spoorbedrijven* (ja, het staat er heus) aan de welvaart en het welzijn in ons land leveren, vergroot worden.' Gevolgd door de befaamde zeswoordenzin waardoor je weet hoe laat het is en dat het de heren politici menens is: 'Het kabinet zal hiertoe voorstellen doen'. Je kunt dan maar beter de vlucht naar voren maken, moeten de NVTZ en haar collega-verenigingen hebben gedacht.

Opmerkelijk is wel dat zij – juist bij een thema als governance waarmee het woord transparantie meestal in een adem wordt genoemd – de inhoud van de verzonden brief

niet publiekelijk maken. Blijft de kern van het Nederlandse governanceprobleem dan juist niet bestaan?

Publieke podium

Waarom hebben de NVTZ en haar vrienden met hun brief niet het publieke podium gezocht? Wat is er te verbergen? Je mag toch verwachten dat ze de tijdgeest aanvoelen, dat ze voor modern toezicht houden staan en wat dat inhoudt. Dat ze willen laten zien dat hun reactie meer inhoud heeft dan de aandacht die de governance nu in de media ten deel valt, namelijk de beperking van het aantal toezichthoudende en bestuurlijke functies per persoon en maximering van de toegestane honorering.

Modern toezicht, op inhoud *en* normen en waarden *en* financiën gebaseerd, is hard nodig om het publieke belang te behartigen. Juist in dat publieke belang liggen de oorsprong en drijfveren van instituties voor zorg, onderwijs en sociale woningbouw. Op Wikipedia staat over publiek of algemeen belang dat het niet eenvoudig te definiëren is, maar wel onmisbaar in maatschappelijke en politieke discussies in democratieën. Het is 'wat het volk kennelijk wil'.

Toezichthouders in sectoren als de zorg is de belangwekkend taak toevertrouwd van medehoeder van het publiek belang, medehoeder van de collectief en solidair bijeengebrachte vele miljarden. Zij nemen een maatschappelijke functie op zich waarvoor menig lid van een raad van toezicht een lintje van hare majesteit ontvangt als blijk van erkenning. Het is een uitermate eervolle functie die niet in de coulissen maar op het toneel zijn waarde heeft.

Zichtbaarheid

Ik kan niet wachten op de brief van de gezamenlijke toezichthoudende verenigingen met een dergelijke strekking. Een brief waarin ze schrijven dat zij de facto het vertrouwen hebben gekregen dat ze door de ogen van het publiek hun toezichthoudende functie uitoefenen. Waarin zij schrijven zichtbaar te willen zijn en hun oor ten luister zullen leggen, dat hun agenda's en besluiten waar mogelijk openbaar zijn en dat zij erover zullen communiceren. Wat heb je achter te houden? Voor echt geheime en vertrouwelijke zaken hebben politieke organen ook zo hun werkafspraken.

En ik hoop dat in de brief staat dat het volk erop mag vertrouwen dat zij hun functie naar eer en geweten en kundig uitoefenen en streven naar een evenwichtige verdeling van hun aandacht over inhoud, kwaliteit en financiën. Daarmee gaan ze niet op de stoel zitten van de bestuurder. Integendeel, een bekwaam bestuurder weet dergelijk preventief en proactief toezicht juist te waarderen en stimuleert het in het besef dat het ten goede is van de gemene zaak.

Hetti Willemse